ABD Menşeli Ürün Ek Mali Yükümlülük Hakkında Yazı

2018/11973 Sayılı, 11.06.2018 Tarihli Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar

ABD Menşeli Bazı Ürünlerin İthalinde Ek Mali Yükümlülük Uygulanması

I- 2018/11973 Sayılı, 11.06.2018 Tarihli "Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar

Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanması ilk defa 25.06.2018 tarih ve 30459 sayılı (1. Mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanan 2018/11973 sayılı "Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar" ile başlamıştır.

İlgili Karar'ın 1.maddesinde;

(1) Kararın amacının, Amerika Birleşik Devletleri menşeli bazı eşyaların ithalatında ek mali yükümlülük tahsil edilmesi olduğunun,

(2) Karar eki tabloda yer alan eşyaların ABD menşeli olanlarının ithalatında karşılarında gösterilen oranlarda ek mali yükümlülük tahsil edilmesine karar verildiğinin,

Karar'ın 2.maddesinde; Ek mali yükümlülüğün gümrük idarelerince, ithalatta alınan gümrük vergileri ve diğer mali yükümlülüklerden ayrı olarak tahsil edileceği ve genel bütçeye irat kaydedileceğinin,

Karar'ın 3.maddesinde; **(1)** 4458 sayılı Gümrük Kanunu ve ilgili diğer gümrük mevzuatının, gümrük vergisinin tesciline, tahakkukuna, tahsiline, geri verilmesine, takibine ve teminata bağlanmasına ilişkin usul ve şekle müteallik hükümlerinin, bu Karar kapsamında uygulanacak ek

mali yükümlülüğün tescili, tahakkuku, tahsili, geri verilmesi, takibi ve teminata bağlanması işlemlerinde de uygulanacağının,

(2) Diğer mevzuat hükümleri saklı kalmak kaydıyla, *ek mali yükümlülükleri yerine getirmeden ithalat işlemlerini gerçekleştirenler hakkında, 2976 sayılı Dış Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde noksan ek mali yükümlülüğün iki katı para cezası uygulanacağının,*

Karar'ın 4.maddesinde; Söz konusu Karar'ın 21.06.2018 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yayımı (25.06.2018) tarihinde yürürlüğe gireceğinin,

Karar'ın 5.maddesinde; Karar hükümlerini Ekonomi (Ticaret) Bakanı'nın yürüteceğinin,

Belirtildiği, anlaşılmakta olup;

Mezkûr Karar ekinde; *"Ek Mali Yükümlülük (EMY)" uygulanacak ABD menşeli ürünler ve EMY oranlarını gösterin tablo yayımlanmıştır.*

TABLO

Pozisyon No	Eşya Tanımı ***(21.06.2018 - 14.08.2018 tarihine arasında geçerli olan listedir)***	Ek Mali Yükümlü (%)
08.02	Diğer sert kabuklu meyvalar (taze veya kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış veya soyulmuş olsun olmasın)	10
10.06	Pirinç	25
2106.90	Diğerleri	10
22.08	Alkol derecesi hacim itibariyle %80'den az olan tağyir (denatüre) edilmemiş etil alkol; damıtım yoluyla elde edilen alkollü içkiler, likörler ve diğer alkollü içecekler	70
24.01	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	30
27.01	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak ve benzeri katı yakıtlar	5
2704.00	Taşkömürü, linyit ve turbadan elde edilen kok ve semikok (aglomere edilmiş olsun olmasın); karni kömürü	5
2713.11	Kalsine edilmemiş	4
33.04	Güzellik veya makyaj müstahzarları ve cilt bakımı için müstahzarlar (ilaçlar hariç) (güneş kremleri veya güneşlenme müstahzarları dahil); manikür ve pedikür müstahzarları	30
3904.10	Poli(vinil klorür) (diğer herhangi bir maddeyle karıştırılmamış) (PVC)	25
3908.10	Poliamid -6, -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 veya -6,12	5

39.26	Plastikten diğer eşya ve 39.01 ila 39.14 pozisyonlarında belirtilen diğer maddelerden eşya	30
44.01	Yakmaya mahsus ağaçlar (kütük, odun, çalı-çırpı demetleri halinde veya benzeri şekillerde); ince dilimler veya yongalar halinde ağaç; testere talaşı ve odun, döküntü ve artıkları (kütük, briket, topak veya benzeri şekillerde aglomere edilmiş olsun olmasın)	5
48.02	Sıvanmamış kağıt ve karton (yazma, basma ve diğer grafik işlerinde kullanılan türden) ve her boyutta perfore edilmemiş delikli kart ve delikli şerit kağıt (rulo veya dikdörtgen (kare dahil) tabaka halinde) (48.01 ve 48.03 pozisyonundaki kağıt hariç); el yapısı kağıt ve karton	10
48.04	Birincil elyaf (kraft) kağıt ve kartonları (kuşe edilmemiş, sıvanmamış, rulo veya tabakalar halinde) (48.02 ve 48.03 pozisyonundakiler hariç)	10
48.11	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar (sıvanmış, emdirilmiş, kaplanmış, yüzeyleri boyanmış, yüzeyleri dekore edilmiş veya baskı yapılmış) (her boyutta rulo veya dikdörtgen (kare dahil) tabaka halinde) (48.03, 48.09, 48.10 pozisyonundakiler hariç)	25
5502.10	Selüloz asetatdan olanlar	30
7308.90	Diğerleri	30
8413.70	Diğer santrifüj pompalar	10
8479.89	Diğerleri	10

87.03	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (87.02 pozisyonuna girenler hariç) (steyşın vagonlar ve yarış arabaları dahil)	60
9022.19	Diğer amaçlarla kullanılanlar	5

II- 2018/11973 Sayılı, 11.06.2018 Tarihli "Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar'da Yapılan Değişiklikler

2018/11973 sayı ve 11.06.2018 tarihli Karar eki (Ek mali yükümlülük uygulanan eşya listesi ve Ek mali yükümlülük oranlarını gösterir) eşya listesinin, daha sonra birkaç defa değiştirildiği,

Son olarak; *22.05.2019 Tarih ve 30781 Sayılı Resmi Gazete'de Yayımlanan 1130 Sayılı, Cumhurbaşkanlığı Kararı ile;* 2018/11973 sayılı, 11.06.2018 tarihli Karar eki eşya listesi ile Ek mali yükümlülük (EMY) oranlarının değiştirildiği ve yapılan bu değişikliğin 21.05.2019 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı (22.05.2019) tarihinde yürürlüğe girdiği anlaşılmaktadır.

Son (Hala Geçerli Olan) TABLO

Pozisyon No	Eşya Tanımı ***21.05.2019 tarihinden itibaren geçerli olan liste*** *22.05.2019-30781 R.G. Cumhurbaşkanlığı Kararı: 1130*	Ek Yü (%
08.02	Diğer sert kabuklu meyvalar (taze veya kurutulmuş) (kabuğu çıkarılmış veya soyulmuş olsun olmasın)	10
10.06	Pirinç	25
2106.90	Diğerleri	10
22.08	Alkol derecesi hacim itibariyle %80'den az olan tağyir(denatüre) edilmemiş etil alkol; damıtım yoluyla elde edilen alkollü içkiler, likörler ve diğer alkollü içecekler	70
24.01	Yaprak tütün ve tütün döküntüleri	30
27.01	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak ve benzeri katı yakıtlar	5
2704.00	Taşkömürü, linyit ve turbadan elde edilen kok ve semikok (aglomere edilmiş olsun olmasın); karni kömürü	5
2713.11	Kalsine edilmemiş	4
33.04	Güzellik veya makyaj müstahzarları ve cilt bakımı için müstahzarlar (ilaçlar hariç) (güneş kremleri veya güneşlenme müstahzarları dahil); manikür ve pedikür müstahzarları	30
3904.10	Poli(vinil klorür) (diğer herhangi bir maddeyle karıştırılmamış) (PVC)	25
3908.10	Poliamid -6, -11, -12, -6,6, -6,9, -6,10 veya -6,12	5

39.26	Plastikten diğer eşya ve 39.01 ila 39.14 pozisyonlarında belirtilen diğer maddelerden eşya	30
44.01	Yakmaya mahsus ağaçlar (kütük, odun, çalı-çırpı demetleri halinde veya benzeri şekillerde); ince dilimler veya yongalar halinde ağaç; testere talaşı ve odun, döküntü ve artıkları (kütük, briket, topak veya benzeri şekillerde aglomere edilmiş olsun olmasın)	5
48.02	Sıvanmamış kağıt ve karton (yazma, basma ve diğer grafik işlerinde kullanılan türden) ve her boyutta perfore edilmemiş delikli kart ve delikli şerit kağıt (rulo veya dikdörtgen (kare dahil) tabaka halinde) (48.01 ve 48.03 pozisyonundaki kağıt hariç); el yapısı kağıt ve karton	10
48.04	Birincil elyaf (kraft) kağıt ve kartonları (kuşe edilmemiş, sıvanmamış, rulo veya tabakalar halinde) (48.02 ve 48.03 pozisyonundakiler hariç)	10
48.11	Kağıt, karton, selüloz vatka ve selüloz liften tabakalar (sıvanmış, emdirilmiş, kaplanmış, yüzeyleri boyanmış, yüzeyleri dekore edilmiş veya baskı yapılmış) (her boyutta rulo veya dikdörtgen (kare dahil) tabaka halinde) (48.03, 48.09, 48.10 pozisyonundakiler hariç)	25
5502.10	Selüloz asetatdan olanlar	30
7308.90	Diğerleri	30
8413.70	Diğer santrifüj pompalar	10
8479.89	Diğerleri	10

87.03	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (87.02 pozisyonuna girenler hariç) (steyşın vagonlar ve yarış arabaları dahil)	60
9022.19	Diğer amaçlarla kullanılanlar	5

III- Menşe İle İlgili Bazı Mevzuat Hükümleri

Menşe: Bir malın ekonomik milliyetidir. Menşe kavramı, bir malın taşıdığı ekonomik değerin, hangi ülkeye ait olduğunu ifade eder.

1- Menşe Şahadetnamesi Aranacak Haller:

(1) Gümrük Yönetmeliği'nin 205.maddenin dördüncü fıkrası hükümleri saklı kalmak kaydıyla menşe esaslı ticaret politikası önlemlerine, ilave gümrük vergisine veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklere tabi eşyanın serbest dolaşıma girişinde önlemin, ilave gümrük vergisinin veya mali yükümlülüklerin uygulanmaması için eşyanın söz konusu uygulamalara tabi ülke menşeli olmadığını veya başka bir ülkede gördüğü değişiklik ve işlemler dolayısıyla o ülke menşeli sayılmaması gerektiğini tevsik etmek üzere menşe ülkenin veya ihracatçı ülkenin yetkili makamlarınca düzenlenmiş olan menşe şahadetnamesi ibraz edilir. *(24.05.2019 tarihli ve 30783 sayılı Resmi Gazete ile değişik).*

(2) *Menşe şahadetnamesinin sonradan ibraz edileceğinin serbest dolaşıma giriş beyannamesinde belirtilmesi veya ibraz edilen menşe şahadetnamesinin şekil veya muhteva itibarıyla yanlış veya eksik bilgi taşıması nedeniyle gümrük idaresince kabul edilmemesi halinde;* menşe esaslı ticaret politikası önlemleri, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer *mali yükümlülükler nakit teminata bağlanmak suretiyle usulüne uygun bir menşe şahadetnamesi ibrazı için beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı aylık süre verilir.* Mücbir sebep halleri saklı kalmak ve *bitiminden önce başvurmak kaydıyla bu süre gümrük idare amirince en fazla otuz gün uzatılabilir.* Süresi içinde usulüne uygun olarak düzenlenmiş menşe şahadetnamesinin ibrazı halinde alınan teminat iade edilir. Menşe şahadetnamesinin kabul edilmemesi halinde ise alınan teminat irat kaydedilir. *(01.04.2020 tarih ve 31086 sayılı Resmi Gazete ile değişik).*

(3) İkinci fıkrada belirtilen haller dışında, menşe esaslı ticaret politikası önlemleri, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklerin beyan edilerek ödenmesi halinde, beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı aylık süreyi aşmamak üzere menşe şahadetnamesi ile gümrük idaresine başvurulması halinde, tahsil edilen tutar geri verilir. *Mücbir sebep halleri saklı kalmak ve bitiminden önce başvurmak kaydıyla bu süre gümrük idare amirince en fazla otuz gün uzatılabilir. (01.04.2020 tarih ve 31086 sayılı Resmi Gazete ile değişik)* ***(Gümrük Yönetmeliği'nin 38.maddesi).***

Öte yandan, bir cihaz, makine, alet veya aracın parçası beraberinde teslim edilen, normal olarak bir cihazın bölümü durumundaki aksesuarlar, yedek parçalar ve aksamın, söz konusu cihaz, makine, alet veya aracın parçası ile aynı menşei taşıdığı kabul edilir. Aynı bağlamda, serbest dolaşıma sokulan veya daha önce ihraç edilmiş cihaz, makine, alet veya aracın herhangi bir parçası ile kullanılan önemli yedek parçaların da cihaz, makine, alet veya aracın parçası ile aynı menşe taşıdığı mütalaa edilir.

- EUR.1, EUR-MED Dolaşım Belgeleri, Fatura Beyanı veya Form A Menşe Belgesi gibi eşyanın tercihli menşeinin tespiti amacıyla kullanılan menşe ispat belgelerinin, eşyanın tercihli olmayan menşeini gösteren Menşe Şahadetnamesi yerine kullanılması mümkün değildir ***(Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 2016/17 sayılı Genelgesi).***

Ancak, bazı özel şartlarda dolaşım belgeleri var ise menşei şahadetnamesi aranmayabilir.

2- Menşe Şahadetnamesi Aranmayacak (İstenmeyecek) Haller:

Gümrük Yönetmeliği'nin 205.maddesinde bahsi geçen önlemlere, ilave gümrük vergisine veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklere tabi eşyadan;

1-a) Türkiye'nin bazı ülkeler veya ülke grupları ile yaptığı anlaşmalar çerçevesinde veya tek taraflı olarak tanıdığı tercihli tarife uygulamasından faydalanmak amacıyla eşyanın tercihli menşeini tevsik eden belgelerin ibraz edilmesi halinde,

b) Serbest ticaret anlaşmaları veya Genelleştirilmiş Tercihler Sistemi çerçevesinde tercihli tarife uygulamasının ortadan kalktığı tarihten önce gümrük gözetimi altında bulunan serbest dolaşımda olmayan eşyaya ait dördüncü fıkranın (a) bendinde sayılan belgelerin ibraz edilmesi halinde,

c) Doğrudan ticaret politikası önleminin uygulandığı ülkeden ithal edilen veya ticaret politikası önlemi, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülük uygulanan ülke menşeli olduğu beyan edilen eşyanın serbest dolaşıma girişinde,

ç) Türkiye ile AB arasında gümrük birliği tesis eden 1/95 sayılı Ortaklık Konseyi Kararının ticaret politikası önlemlerine ilişkin 47.maddesi hükümleri saklı kalmak üzere, *AB'ye üye ülkelerden A.TR Dolaşım Belgesi eşliğinde gelen eşyanın serbest dolaşıma girişinde, (10.12.2020 tarih ve 31330 sayılı Resmi Gazete ile değişik. Yürürlük 01.01.2021).*

Menşe şahadetnamesi aranmaz.

Ancak, (c) bendinin istisnası olarak, eşyanın aynı zamanda birden fazla ticaret politikası önlemi, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklere tabi olması ya da aynı düzenleme kapsamında ülkesine göre farklı oranların belirlenmiş olması durumunda menşe şahadetnamesi aranır. Menşe şahadetnamesi ibraz edilmemesi halinde, tahsil edilmesi gerekenlerden en yüksek tutarlar esas alınarak işlem yapılır *(Son iki cümle 01.04.2020 tarih ve 31086 sayılı Resmi Gazete ile eklenmiştir).* ***(Gümrük Yönetmeliği 205/4. maddesi).***

2) Ticari mahiyette olmayan ve CIF kıymeti 430-EUR'yu geçmeyen eşya için menşe şahadetnamesi aranmaz. Aynı gönderici tarafından Türkiye'deki bir alıcı adına gönderilen kap ve kolilerin hepsi bir bütün teşkil eder ve tamamın kıymeti birlikte dikkate alınır ***(Gümrük Yönetmeliği'nin 39.maddesi).***

3) *Ticari Mahiyette Olmayan Eşya:*

a- Gerçek kişilerden gerçek kişilere küçük paketler halinde gönderilen veya yolcunun zati eşyasının bir parçasını oluşturan eşya, ticari amaçlarla ithal edilmemiş olması, bu Kararın gerekliliklerini yerine getirdiklerinin beyan edilmesi ve bu beyanın doğruluğundan şüphe edilmemesi halinde Form A Menşe Belgesi veya Fatura Beyanı ibrazına gerek olmaksızın menşeli olarak kabul edilirler.

b- Arızî olarak yapılan ve yalnızca alıcıların veya yolcuların veya ailelerinin şahsi kullanımına yönelik ürünlerin ithalatı, ürünlerin cinsinden ve miktarından ticari amaç güdülmediği aşikârsa ticari amaçlı ithalat olarak kabul edilmez.

c- İkinci fıkrada bahsedilen ürünlerin toplam kıymeti, küçük paketler için 500-EUR veya yolcunun zati eşyasını oluşturan ürünler için 1200-EUR'yu aşmamalıdır ***(GTS Kapsamında 2014/7064 Sayılı Karar'ın 29.maddesi).***

3- Ticaret Politikası Önlemleri, İlave Gümrük Vergisi Ve Diğer Mali Yükümlülükler:

(1) Eşyanın serbest dolaşıma girişinde, o tarihte yürürlükte bulunan ticaret politikası önlemlerine, ilave gümrük vergisine veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklere ilişkin mevzuat ile konulmuş hükümler de uygulanır.

(2) *Bu maddede bahsi geçen önlemlerin, ilave gümrük vergisinin veya diğer mali yükümlülüklerin uygulanmasında serbest dolaşıma giriş beyannamesinin tescil tarihi esas alınır.* Önlem kararının düzenlenecek bir belgeye istinaden uygulanması durumunda, gümrük beyannamesinin tescil tarihi itibariyle geçerlilik süresi sona eren belgeler kabul edilmez.

(3) *Serbest dolaşıma girişte, ticaret politikası önlemlerine, ilave gümrük vergisine veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklere tabi eşyanın menşei, menşe şahadetnamesi ile ispat olunur. Menşe şahadetnamesi, eşyanın serbest dolaşıma girişine ilişkin beyanname ekinde ibraz edilir.*

…

(5) Gümrük Yönetmeliği'nin 181.maddenin yedinci ve sekizinci fıkraları hükümleri, ticaret politikası önlemine tabi eşyanın serbest dolaşıma girişinde de uygulanır.

(6) *Numunelerin serbest dolaşıma girişinde bu madde hükümleri uygulanmaz* ***(Gümrük Yönetmeliği'nin 205.maddesi).***

4- Eşyanın Menşeini Tevsik Eden Belgelerin Sonradan İbrazı:

Gümrük Yönetmeliği'nin Geçici 16.Maddesi *(01.04.2020 tarih ve 31086 sayılı Resmi Gazete ile eklenmiştir);*

(1) Bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce yapılan ithalatlarda menşe esaslı ticaret politikası önlemleri, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklere tabi olan eşya için *beyannamenin tescil tarihinden itibaren altı aylık süre ve varsa ek süre içinde usulüne uygun olarak düzenlenmiş menşe şahadetnamesinin ibraz edildiği durumlar ile ilgili olarak*

Gümrük Yönetmeliği'nin 38.maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümlerine göre işlem yapılır.

(2) *Avrupa Birliği ülkelerinden A.TR dolaşım belgesi eşliğinde gelen ve bu maddenin yürürlüğe girmesinden önce beyannamesi tescil edilmiş olan, beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden uygun belgesi bulunmadığı halde menşe esaslı ticaret politikası önlemi, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklerin ödenmediği, eksik ödendiği veya beyan edilmediği tespit edilen eşyanın, Avrupa Birliği menşeli olduğunu tevsik eden menşe şahadetnamesinin veya Türkiye'nin taraf olduğu serbest ticaret anlaşmaları çerçevesinde bir çapraz menşe kümülasyon sistemine dahil ülkeler menşeli olduğunu tevsik eden tedarikçi beyanının, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı aylık süre içerisinde gümrük idaresine ibrazı mümkündür.*

(3) Bu fıkrayı değiştiren Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce beyannamesi tescil edilmiş olan ve beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden uygun bir menşe şahadetnamesi veya tedarikçi beyanı bulunmadığı halde menşe esaslı ticaret politikası önlemi, ilave gümrük vergisi veya ek mali yükümlülük gibi diğer mali yükümlülüklerin ödenmediği, eksik ödendiği veya beyan edilmediği tespit edilen eşyanın menşeini tevsik eden uygun bir menşe şahadetnamesinin veya tedarikçi beyanının 31/12/2021 tarihine kadar gümrük idaresine ibrazı mümkündür. *(05.11.2021 / 31650 sayılı Resmi Gazete ile değiştirilmiştir).*

(4) *21/06/2018 ila 23/05/2019 tarihleri (bu tarihler dahil) arasında beyannamesi tescil edilmiş olan ve beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden menşe ispat belgesi bulunmadığı halde* 11/06/2018 tarihli ve 2018/11973 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan *Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar kapsamında ek mali yükümlülüğün ödenmediği, eksik ödendiği veya teminata bağlanmadığı tespit edilen eşyanın, beyanname eki belgelerinde menşe ülkesinin yazılı olması veya 31/05/2022 tarihine kadar eşyanın ihracatçısı tarafından düzenlenmiş* "Aşağıda imzası bulunan ben, ... tarihli ..... sayılı faturada belirtilen ..... tanımlı eşyanın ..... menşeli olduğunu ve üreticisinin ..... ülkede yerleşik ..... firması olduğunu beyan ederim. İstenildiğinde, ilgili kamu otoritesine bu beyanı destekleyecek tüm kanıtları sağlamayı taahhüt ederim. / I, the undersigned, declare that the goods named as ..... listed in this invoice ..... (date and number) originate in ..... and produced by ..... (name of the firm) in ..... (name of country). I undertake to make available to the related public authorities any further supporting documents they require."

ifadesini içeren belgenin ibraz edilmesi hallerinde ayrıca bir menşe tevsiki aranmaz (05.11.2021/31650 sayılı Resmi Gazete ile eklenmiştir). ***(Gümrük Yönetmeliği'nin Geçici 16.maddesi).***

IV- Konuya İlişkin Yargı Kararlarına Örnekler:

1- İstanbul 7.Vergi Mahkemesi'nin 2020/1558 Esas, 2021/1155 Karar sayılı, 30.04.2021 tarihli Kararında;

…

SDGB kapsamı eşyaların "ABD menşeli değil, Çin Halk Cumhuriyeti menşeli olduğu" gerekçesiyle Mükellef haklı bulunmuştur.

2- İstanbul 7.Vergi Mahkemesi'nin 2020/1559 Esas, 2021/1392 Karar sayılı, 31.05.2021 tarihli Kararında;

…

Davanın Özetinde: Davacı, adına tescilli, Muratbey Gümrük Müdürlüğü'nde işlem gören IM56011/22.03.2019, IM171300/28.08.2019 sayı ve tarihli serbest dolaşıma giriş beyannameleri kapsamı eşyaların Çin Halk Cumhuriyeti menşeli olduğunu, ABD Menşeli olmadığını, eşyaların ABD menşeli olduğuna dair Gümrük İdaresinin herhangi bir tespitinin bulunmadığını, "Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair 2018/11973 sayılı Karar" ve bu kararda yapılan değişiklik hükümlerinin söz konusu eşyalara uygulanamayacağını, … ileri sürerek Gümrük İdaresince yapılan ilave vergi, resim ve ceza işlemlerinin iptalini talep edildiği,

Savunmanın Özetinde: İstanbul Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlüğü'nce tanzim edilen 05.11.2019 tarih ve 19516-B-2019/178 (8703) sayılı İnceleme Raporuna göre; Muratbey Gümrük Müdürlüğü'nde ……. firması adına işlem gören IM56011/22.03.2019, IM171300/28.08.2019 sayı ve tarihli serbest dolaşıma giriş beyannameleri kapsamı eşyaların "Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair 2018/11973 sayılı Karar" kapsamında (bahse konu SDGB'ler içeriği eşyaların ABD Menşeli olduğu gerekçesiyle) eksik vergi resim (GV, KDV, ÖTV, vb.) ödenmesi nedeniyle Ek Tahakkuk ve Ceza Kararı düzenlendiği, yapılan işlemlerde hukuka aykırılık bulunmadığı belirtilerek davanın reddinin talep

edildiği,

İstanbul 7.Vergi Mahkemesi'nin 30.04.2021, 31.05.2021 tarihli Kararlarında: *Açıklanan nedenlerle davanın kabulüne, dava konusu işlemin/işlemlerin iptaline, … kararın tebliğinden itibaren otuz (30) gün içinde İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'ne "İstinaf Yolu Açık" olmak üzere karar verildiği,*

Anlaşılmaktadır.

3- İstanbul Vergi Mahkemesinin 27.12.2019 Tarihli Kararında:

İlave Gümrük Vergisinin (İGV) Gümrük Yönetmeliği'nin 38.maddesi kapsamında bir ticaret politikası önlemi olarak değerlendirilemeyeceğinden bahisle, gümrük yükümlüsünün teminat olarak yatırdığı İGV'nin iadesi reddedilmiştir. ***Yapılan yargılama neticesinde ilgili mahkeme;*** *İGV'yi de bir ticaret politikası önlemi olarak değerlendirmiş ve gümrük yükümlüsünün ödediği İGV ve buna bağlı KDV'nin faiziyle birlikte iadesine karar vermiştir.* ***(Fatma Zelal Duran – www.gsghuhuk.com).***

4- Kocaeli Vergi Mahkemesinin 28.11.2019 Tarihli Kararında:

Gümrük İdaresi, menşe şahadetnamesinin zamanında verilmediği gerekçesiyle cezalı İGV ek tahakkuk kararı düzenlemiştir. ***Yargılama neticesinde mahkeme;*** *sonradan sunulan menşe şahadetnamesini kabul etmiş, menşe şahadetnamesinin ATR belgesi ile uyumlu olduğuna karar vererek, yapılan cezalı tarhiyatı kaldırmıştır.* ***(Fatma Zelal Duran – www.gsghuhuk.com).***

5- Bursa Vergi Mahkemesinin 02.01.2020 Tarihli Yürütmeyi Durdurma Kararında:

Dava konusu olayda, menşe tevsik edici ihracatçı beyanı ve uzun dönem tedarikçi beyanı, ithalat aşamasında hazır olmadığı için beyannamenin tescil tarihinden itibaren 6 ay içinde sunulmuş ve Gümrük İdaresi bu belgelerin sonradan sunulmasını kabul etmemiştir. ***Mahkeme yürütmenin durdurulması kararında;*** *yapılan düzenlemeleri detaylı olarak değerlendirerek, sunulan ihracatçı beyanı ve uzun dönem tedarikçi beyanının beyannameler ile uyumlu olduğuna ve Gümrük idaresince bunun aksinin ispatlanmadığına kanaat getirerek, gümrük yükümlüsü lehine yürütmenin durdurulmasına karar vermiştir.* ***(Fatma Zelal Duran – www.gsghuhuk.com).***

V- Gümrük Yönetmeliği'nin Geçici 16.Maddesinde (Eşyanın Menşeini Tevsik Eden Belgelerin Sonradan İbrazı) Yapılan En Son Değişiklik

05.11.2021 tarih ve 31650 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Gümrük Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"in 1.maddesine göre:

07/10/2009 tarih ve 27369 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gümrük Yönetmeliğinin geçici 16.maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "30/06/2021" ibaresi "31/12/2021" şeklinde değiştirilmiş ve aynı maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"(4) 21/06/2018 ila 23/05/2019 tarihleri (bu tarihler dahil) arasında beyannamesi tescil edilmiş olan ve beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden menşe ispat belgesi bulunmadığı halde 11/06/2018 tarihli ve 2018/11973 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar kapsamında ek mali yükümlülüğün ödenmediği, eksik ödendiği veya teminata bağlanmadığı tespit edilen eşyanın beyanname eki belgelerinde menşe ülkesinin yazılı olması veya 31/05/2022 tarihine kadar eşyanın ihracatçısı tarafından düzenlenmiş "Aşağıda imzası bulunan ben, ... tarihli ..... sayılı faturada belirtilen ..... tanımlı eşyanın ..... menşeli olduğunu ve üreticisinin ..... ülkede yerleşik ..... firması olduğunu beyan ederim. İstenildiğinde, ilgili kamu otoritesine bu beyanı destekleyecek tüm kanıtları sağlamayı taahhüt ederim. / I, the undersigned, declare that the goods named as ..... listed in this invoice ..... (date and number) originate in ..... and produced by ..... (name of the firm) in ..... (name of country). I undertake to make available to the related public authorities any further supporting documents they require." ifadesini içeren belgenin ibraz edilmesi hallerinde ayrıca bir menşe tevsiki aranmaz."

Madde 2: Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3: Bu Yönetmelik hükümlerini Ticaret Bakanı yürütür.

VI- Yukarıda Belirtilen Mevzuat Hükümleri Işığında Konu Değerlendirildiğinde:

1- Gümrük Yönetmeliği'nin Geçici 16/3.maddesine göre; daha öncesinde yapılan işlemlere/ithalatlara ilişkin olarak ilgili eşyanın menşeini tevsik eden uygun bir menşe şahadetnamesinin veya tedarikçi beyanının ilgili gümrük idaresine ibrazı 31.12.2021 tarihine kadar uzatılmış olup, ilgili mükellefler ve firmalar, daha önce yaptıkları ithalatlara ilişkin olarak temin ettikleri/edecekleri ve ilgili eşyanın menşeini tevsik eden uygun bir menşe şahadetnamesini veya tedarikçi beyanını 31.12.2021 tarihine kadar işlemin yapıldığı gümrük idaresine sunabileceklerdir.

2- Gümrük Yönetmeliği'nin Geçici 16.maddesine eklenen 4.fıkra ile de; "(4) 21/06/2018 ilâ 23/05/2019 tarihleri arasında (bu tarihler dahil) beyannamesi tescil edilmiş olan ve ilgili beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden menşe ispat belgesi bulunmadığı halde 11/06/2018 tarihli ve 2018/11973 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar kapsamında ek mali yükümlülüğün ödenmediği, eksik ödendiği veya teminata bağlanmadığı tespit edilen eşyanın beyanname eki belgelerinde menşe ülkesinin yazılı olması veya 31/05/2022 tarihine kadar eşyanın ihracatçısı tarafından düzenlenmiş "Aşağıda imzası bulunan ben, ... tarihli ..... sayılı faturada belirtilen ..... tanımlı eşyanın ..... menşeli olduğunu ve üreticisinin ..... ülkede yerleşik ..... firması olduğunu beyan ederim. İstenildiğinde, ilgili kamu otoritesine bu beyanı destekleyecek tüm kanıtları sağlamayı taahhüt ederim. / I, the undersigned, declare that the goods named as ..... listed in this invoice ..... (date and number) originate in ..... and produced by ..... (name of the firm) in ..... (name of country). I undertake to make available to the related public authorities any further supporting documents they require." ifadesini içeren belgenin ibraz edilmesi hallerinde ayrıca bir menşe tevsiki aranmayacaktır.

Diğer bir deyişle, 21/06/2018 ilâ 23/05/2019 tarihleri (bu tarihler dahil) arasında beyannamesi tescil edilmiş olan ve beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden menşe ispat belgesi bulunmadığı halde "ABD Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar" kapsamında Ek Mali Yükümlülüğün ödenmediği, eksik ödendiği veya teminata bağlanmadığı tespit edilen eşyanın beyanname eki belgelerinde menşe ülkesinin yazılı olması veya 31/05/2022 tarihine kadar, eşyanın ihracatçısı tarafından üretildiğine dair beyanını içeren belgenin ibraz edilmesi hallerinde ayrıca bir menşe tevsiki aranmayacaktır.

3-a) "21/06/2018 ilâ 23/05/2019 tarihleri (bu tarihler dahil) arasında beyannamesi tescil edilmiş olan ve beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden menşe ispat belgesi bulunmadığı halde, 11/06/2018 tarih ve 2018/11973 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe giren Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar kapsamında ek mali yükümlülüğün ödenmediği, eksik ödendiği veya teminata bağlanmadığı tespit edilen eşyanın ilgili beyannamesi eki belgelerinde menşe ülkesinin yazılı olması" halinde ayrıca bir menşe tevsiki aranmayacak, yeni bir menşe belgesi veya tedarikçi beyanı istenmeyecektir.

b) 21/06/2018 ilâ 23/05/2019 tarihleri (bu tarihler dahil) arasında ilgili beyannamesi tescil edilmiş olan ve beyanname ekinde eşyanın menşeini tevsik eden menşe ispat belgesi bulunmadığı halde 11/06/2018 tarih ve 2018/11973 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan ABD Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar kapsamında ek mali yükümlülüğün ödenmediği, eksik ödendiği veya teminata bağlanmadığı tespit edilen eşya için ***31/05/2022 tarihine kadar eşyanın ihracatçısı tarafından düzenlenmiş*** "Aşağıda imzası bulunan ben, ... tarihli ..... sayılı faturada belirtilen ..... tanımlı eşyanın ..... menşeli olduğunu ve üreticisinin ..... ülkede yerleşik ..... firması olduğunu beyan ederim. İstenildiğinde, ilgili kamu otoritesine bu beyanı destekleyecek tüm kanıtları sağlamayı taahhüt ederim. / I, the undersigned, declare that the goods named as ..... listed in this invoice ..... (date and number) originate in ..... and produced by ..... (name of the firm) in ..... (name of country). I undertake to make available to the related public authorities any further supporting documents they require." ifadesini içeren belgenin ibraz edilmesi halinde ayrıca bir menşe tevsiki aranmayacak, menşe belgesi veya tedarikçi beyanı istenmeyecektir.

4- İlgili mükelleflerin/firmaların, en kısa süre içinde menşe tevsiki açısından Gümrük Yönetmeliği 'nin Geçici 16.maddesiyle getirilen yeniliklerin dikkate alınarak, geriye dönük benzeri ithalat işlemleri ve ithalat dosyalarının incelenerek uygun olmayan menşe ispat belgelerinin tespit edilmesi, bunların yerine yenilerinin ve geçerli olanlarının yurt dışından temin edilerek (Menşe şahadetnamesi, tedarikçi beyanı vb.) belirtilen süreler içinde ilgili gümrük idaresine sunulması gerekmektedir.

5- Konuya ilişkin olarak daha önce (şimdiye kadar) peşin ödenen, 4458 sayılı Gümrük Kanunu 'nun 244.maddesi ve Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği'nin 21 ilâ 24.maddelerine göre uzlaşmadan faydalanılarak ödenen ve/veya üzerinde uzlaşılan, uzlaşma komisyonunca tutanağa bağlanan tutarlar için her hangi bir indirim yapılmaz.

Ayrıca, 7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun kapsamında peşin ödenen vergi ve cezalar (Ek Mali Yükümlülükler) geri verilmez. ***Ancak,***

6- 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun kapsamında taksite bağlanan (Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı

Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair 2017/11973 Sayılı Karar kapsamı uygulanan ek mali yükümlülükler) tutarlardan *henüz ödeme zamanı gelmeyen/ödenmeyen taksitlerin ödemesi yapılmayarak (Yapılandırmanın bozularak, yapılandırmadan vaz geçilerek) belirtilen süre içinde yurt dışından tedarikçi beyanı veya menşe belgesi temin edilerek ilgili gümrük idaresine sunularak Gümrük Yönetmeliği'nin Geçici 16.maddesinin 3 ve 4.fıkralarından faydalanılabilir.*

7- Gümrükler Genel Müdürlüğü'nün 21.04.2021 tarih ve 63368489 sayılı yazısında da belirtildiği üzere, Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair 2017/11973 Sayılı Karar kapsamı uygulanan ek mali yükümlülükler -(ile 2018/11799 Sayılı Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Tahsili Hakkında Karar)- bir ticaret politikası önlemi değildir. Ticaret politikası olarak değerlendirilemez.

8- Konu hakkında mükellefler lehine verilen emsal kararlar **(Örneğin: 1.** İstanbul 7.Vergi Mahkemesi'nin 2020/1558 Esas, 2021/1155 Karar sayılı, 30.04.2021 tarihli Kararı, **2.** İstanbul 7.Vergi Mahkemesi'nin 2020/1559 Esas, 2021/1392 Karar sayılı, 31.05.2021 tarihli Kararı, **3.** İstanbul Vergi Mahkemesi'nin 27.12.2019 Tarihli Kararı, **4.** Kocaeli Vergi Mahkemesi'nin 28.11.2019 Tarihli Kararı, **5.** Bursa Vergi Mahkemesi'nin 02.01.2020 Tarihli Yürütmeyi Durdurma Kararı, vb.**)** dikkate alındığında; Haksız veya yersiz olarak (fazladan) ödendiğine inanılan **[**7256 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun kapsamında peşin ödenen veya Gümrük Kanunu'nun 244.maddesi ile Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği'nden faydalanılarak ödenen/peşin ödenen veya üzerinde uzlaşılan, uzlaşma komisyonunca tutanağa bağlanan**]** ek mali yükümlülüklerden kaynaklanan vergi, ceza ve gecikme zammının 4458 sayılı Gümrük Kanunu'nun 210 ve 211.maddelerine göre iadesinin (geri) istenilmesi, ilgili gümrük idaresinin olumsuz cevap vermesi durumunda ise Kanun'un 242.maddesinde belirtilen hukuki yol izlenerek mahkemeye başvurulması gerekir.

Kerim ÇOBAN (Emekli Gümrük ve Ticaret Başmüfettişi)

KAYNAKÇA:

- 4458 sayılı Gümrük Kanunu
- Gümrük Yönetmeliği

- Gümrük Uzlaşma Yönetmeliği
- Fatma Zelal Duran – www.gsghuhuk.com
- 2018/11973 Sayılı, 11.06.2018 Tarihli “Amerika Birleşik Devletleri Menşeli Bazı Ürünlerin İthalatında Ek Mali Yükümlülük Uygulanmasına Dair Karar